

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1112674/5

בבית הדין הרבני האזורי תל אביב יפו

לפני כבוד הדיינים:

הרב צבי בן יעקב – אב"ד, הרב יצחק הדאיה, הרב משה בצרי

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד משה יצחק אוסדיטשור)

נגד

הנתבעת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד דוד ביטון)

הנדון: היעדר סמכות לדון במשמורת כשניתן צו בבית משפט להוצאה ממשמורת

החלטה

בפנינו בקשת בא כוח האב לקבוע דיון בעניין העברת הקטינות א' (ת"ל 9.2007) ול' (ת"ל 7.2009) למשמורתו, וזאת לאחר שבית המשפט לנוער הכריז על הקטינות כנוזקות, ואף הוציא צו הוצאה ממשמורת לשתי הקטינות.

בתאריך כ"ב בסיון תשע"ט (25.6.19) פסק בית הדין שמשמורת הילדים תהיה אצל האם. ההחלטה ניתנה לאחר קיום דיון ועיון בתסקיר פקידת סעד לסדרי דין. כך כתבנו בהחלטה הנ"ל:

"ביה"ד עיין בתסקיר שרותי הרווחה מלפני כשנה (מתאריך 28.5.18). וכך נאמר בעמוד 6, ובעמוד 7, לתסקיר:

"מאפיינים הוריים של האב.

האב הקפיד במשך תקופה ארוכה על המסגרת הקבועה של זמני השהות. אין ספק כי לאב כוחות, יכולות ומשאבים, בכדי לדאוג ולטפל בילדיו באופן מיטבי. האב הינו אסרטיבי ודעתן מאד, ומעביר את מסריו למערכות המטפלות באופן תקיף מאד ולעיתים קרובות אף מאיים בצורה קיצונית שיוצרת אי נוחות רבה מאד. נראה כי בכך האב מעביר את מיקוד ההתייחסות להתנהלותו הכללית, במקום לעסוק במהות טענותיו והתנהלותו ההורית (בגדר בא לברך ונמצא מקלל ומקלקל לעצמו). האב אינו לוקח אחריות כלל על הדינאמיקה שנוצרה מול המערכות המטפלות, מאשים אותן ואת האם, ושולל את הורות האם לחלוטין. האב אינו מקבל הצעות פשרה, בבחינת "הכול או כלום" מבחינתו.

מאפיינים הוריים של האם

האם הינה מסורה מאד לילדיה, שולטת בפרטים הקטנים בכל הקשור לחיי הילדים, ומגלה יכולת הישרדות גבוהה כאם חד הורית, שאינה מקבלת כל תמיכה מהאב. האם מבינה את מורכבות הסיטואציה שנוצרה, ולמרות הביקורת הרבה שיש לה על האב, אינה שוללת את הורותו, ומוכנה לבחון דרכים לחזרה לשגרה נורמטיבית בה הילדים ישהו אצל האב.

הערכה מסכמת של עו"ס ס"ד

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אין בכוונתי ללמד סנגוריה על האב [...] אין עוררין כי במשך תקופה ארוכה האב קיים זמני שהות ללא אירועים יוצאי דופן, וכי ילדיו מצהירים כי אוהבים אותו ומתגעגעים אליו. אי לכך יש להתייחס לחשד הבלתי מוכח כי האב הכה את בנו, כמעידה חד פעמית, שאם אכן קרתה, אינה מעידה על שגרת הורות. עם זאת התרשמות הכללית מהאגרסיביות והתוקפנות של האב, מעלה חששות רבים ומקשות מאד להמליץ על חזרה לסדר יום רגיל.

המלצת התסקיר כי המשמורת תהיה אצל האם.

בית הדין שמע בקשר רב ובזמן ארוך מהרגיל את האב. קשה שלא להתרשם מאותה אגרסיביות ותוקפנות. וקשה גם שלא להתרשם מזעקתה של האם המשוועת לשקט ושלוה, בהם תוכל לגדל את ילדיה. אנו נאלצים להצטרף לדברים האמורים לעיל בתסקיר.

לאחר ששמענו דברי הצדדים ובאי כוחם ועיינו בחומר שבתיק, בית הדין פוסק כי משמורת הילדים תהיה אצל האם.

כשנתיים לאחר ההחלטה הנ"ל, בתאריך ז' בסיון תשפ"א (18.5.2021), התקיים דיון בביהמ"ש לנוער, כאשר בדיון נוכחים ההורים, באי כוחם, פקידת סעד לסדרי דין, וכן עו"ד ליטל קוזקוב, שמונתה כאפוטרופוס לדין של הקטינות. בהחלטה מאותו יום, הוציא בית המשפט לנוער צו מכריז על הקטינות כנזקקות, כשתוקף הצו – שנה, וזה לשון החלטת ביהמ"ש לנוער:

לפני בקשה להכיר בקטינות א' ילידת 2007 ול' ילידת 2009 כ"קטינות נזקקות"

לאחר ששמעתי את הצדדים, עיינתי בחומר אשר הוגש לעיוני, כמו גם הסכמות הצדדים באשר לעובדות העומדות ביסוד הבקשה נשואת תיק זה – וזאת בעיקר בשל סכסוך הגירושין הקשה והמצב הקיים והשורר היום בין שני המשיבים, וכן על סמך האבחונים הפסיכו-דיאגנוסטיים שנערכו לקטינות. לכן, על פי הסעיפים 2(2) ו/אן 2(6) לחוק הנוער [טיפול והשגחה], תש"ך – 1960, אני מכריז על הקטינות כ"קטינות נזקקות".

בתאריך כ"א בתמוז תשפ"א (1.7.2021), הוציא בית המשפט לנוער החלטה מנומקת ומפורטת. איננו רואים טעם לחזור על הדברים, ונצטט רק את סעיף א' להחלטה, הנוגעת לנדו"ד:

א. מוצא בזאת צו הוצאה ממשמורת לגבי שתי הקטינות א' ול' החל מיום 1.09.21 למסגרת חוץ ביתית טיפולית, תוך שאני מנחה לשלבן באותה מסגרת – מפנה להערת כי במידת האפשר באם יוכלו להמשיך באותן מוסדות חינוך, קיימת לדבר עדיפות – כאמור בכפוף לאפשרויות הקיימות.

במילים אחרות – הבנות הוכרזו כנזקקות, ואף הוצא בעניינן צו של הוצאה ממשמורת ההורים למסגרת חוץ ביתית טיפולית.

על החלטה זו הגיש האב ערעור לבית המשפט המחוזי, וערעורו נדחה (בתאריך 5.8.21). כמו כן בקשתו לעכוב ביצוע נדחתה.

בנסיבות אלה שניתן צו להוצאה ממשמורת ההורים, הרי שלבית הדין אין כל סמכות לדון בנושא המשמורת, כל עוד הצו תלוי ועומד.

לאחרונה דן בנושא זה בית המשפט לענייני משפחה בנצרת (השופט אסף זגורי), וקבע בתמ"ש (נצרת) 34845-02-21 פלוני נ' פלונית ואח' (11.5.2021, פורסם בנבו):

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

”אין לנהל הליכים בעניין הקטין בבית המשפט לענייני משפחה, כאשר עומד ותלוי צו נזקקות והוצאה ממשמורת בבית המשפט לנוער.” (הדגש במקור)

בית המשפט לענייני משפחה מבהיר את ההבדל בין סמכויות בית המשפט לנוער ובית המשפט לענייני משפחה:

”על כך אוסיף ואדגיש כי כל עוד הסכסוך בעניין הילד נטוש בין ההורים, הרי מדובר בסכסוך שאמור להתנהל בבית משפט לענייני משפחה. עם זאת, מקום שבו נוקטת העו”ס לחוק הנוער בהליכים לפי חוק הנוער, ועותרת להוצאת קטין ממשמורת הוריו והשגחתם, החלטה כזו של בית המשפט לנוער גוברת ומפקיעה, לפחות זמנית, את החלטת והסדרי המשמורת ו/או הקשר שנקבעו בבית המשפט לענייני משפחה בסכסוך בין ההורים.” (הדגש לא במקור)

ובאנלוגיה מקבילה הרי שכל עוד בית המשפט לנוער נדרש להתדיינויות בנושא קטין בין העו”ס לחוק הנוער לבין הוריו והוא מחליט על הוצאת הקטין ממשמורת ההורים וכן מסדיר הקשר בין הקטין לבין ההורים, על בית המשפט לענייני משפחה להימנע מלעסוק בעניינו של הקטין (למעט במקרים חריגים בענייני אפטרופסות שבית המשפט לנוער לא נדרש להם ולא מוצו במסגרת החלטותיו)”

ומסקנת בית המשפט:

”מכל אלה חייב להיות ברור ונהיר, כי כאשר מתנהלים בעניין קטין הליכי נזקקות ודרכי טיפול בבית המשפט לנוער, ברירת המחדל חייבת להיות שהמשך הטיפול המשפטי בעניינו של הקטין לרבות בבקשות הנוגעות להשבתו למשמורת ההורים או בעניין הקשר בין ההורים לבין הקטין ייערכו בבית המשפט לנוער, שמראש היה זה שהכריז על הקטין כנזקק וקבע את דרכי הטיפול. עם זאת על בית המשפט לנוער לנהוג משנה זהירות עת נדרש לאשר מקום חסות בבית אחד ההורים כאשר ברקע סכסוך בין ההורים ביחס לילד. פניה לבית המשפט לענייני משפחה מהווה בזבוז משווע של משאבי מערכת, עלולה לגרום להכרעות מתנגשות ואולי אף סותרות, וככזו - פוגעת בטובת הילד ובאינטרס הציבורי כאחד. משום כך צריך להיות ברור להורה שמחליט לפנות לבית המשפט לענייני משפחה, מקום שעניין ילדו הקטין מתנהל בבית המשפט לנוער, כי לכל הפחות עליו לצרף כל ההחלטות והמסמכים הרלבנטיים מבית המשפט לנוער ולהסביר כיצד זה הוא פונה לערכאה אחרת מזו שדנה בעניין ילדו הקטין.” (הדגש לא במקור)

גם בג”צ 8906/04 פלונית נ’ פלוני (20.7.2005, פורסם בנבו), אינו מתאים ליישום לנדרו”ד. בנדון הבג”ץ הנ”ל ניתן בבית המשפט לנוער צו להכרזת הקטינה כנזקקת. מה שאין כן בנדרו”ד ניתן גם צו הוצאה ממשמורת. הכרזה כנזקקות אכן אינה שומטת את הסמכות של ביה”ד לדון בנושא המשמורת. אולם משניתן צו של הוצאה ממשמורת - הרי שעניין הילדים כבר אינו נתון לנושא בין ההורים, בשונה ממקרה בו ניתן רק צו נזקקות.

לאור האמור אין בידינו הסמכות לדון בעניין המשמורת, כאשר תלוי ועומד “צו הוצאה ממשמורת” שהוא בר תוקף. משכך הבקשה לקיום דיון בעניין המשמורת נדחית, והדיון שנקבע לתאריך ה’ באדר א’ תשפ”ב (6.2.22) – מבוטל.

ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטים מזהים.

ניתן ביום ט’ בשבט התשפ”ב (11/01/2022).

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הרב משה בצרי

הרב יצחק הדאיה

הרב צבי בן יעקב – אב"ד

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה